

T.
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
RÉSZÉRE

Budapest
Donáti utca 35-45.
1015

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott,

a jelen beadványomhoz P/1. szám alatt csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, a Dr. Belcsák Róbert Ügyvédi Iroda

útján – a T. Alkotmánybíróság előtt IV/267-1/2020. számon folyamatban lévő eljárásban, ezúton, az alábbi

alkotmányjogi panasz kiegészítését

terjesztem elő, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 55. § (3) bekezdése alapján, az 1. számú, 2020. február 20. napján kelt hiánypótlási felhívásban adott 30 napos törvényes határidőn belül:

I. ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

- 1 Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörében eljárva, állapítsa meg, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2019. november 22. napján kelt, 46.K.32.771/2017/41. sorszámú jogerős ítélete alaptörvény-ellenes, mivel az ítélet az Alaptörvény elsődlegesen III. cikk (1) bekezdésébe, másodlagosan XV. cikk (1) bekezdésébe ütközik, emiatt kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja alapján a megjelölt bírósági döntést megsemmisíteni szíveskedjék. Kérem a T. Alkotmánybíróságot továbbá, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja, valamint az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva, semmisítse meg a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 23. § (1) bekezdés a) – h) pontjait, valamint a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (1) – (8) bekezdéseit a hatálybalépésük időpontjára visszamenőleges hatállyal, mivel azok ellentétesek az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésével.

II. TÉNYBELI INDOKOLÁS

- 2 Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatala a T-BP-08-CST-5297-9/2017. számú határozatával elutasította a fogyatékosági támogatás iránti kérelmemet arra hivatkozással, hogy az I. fokú rehabilitációs szakértői szerv szakvéleménye szerint nem minősülök súlyosan fogyatékosnak a Fot. 23. § (1) bekezdése alapján. Az elsőfokú határozatot P/2. szám alatt csatolom.

- 3 A határozat ellen fellebbezést nyújtottam be, amelyben kifejtettem, hogy NF1 (neurofibromatózis, más néven Von Rencklinghausen-kór) genetikai betegségben (vagyis kromoszóma-rendellenességben) szenvedek, amely miatt kerekesszék állandó használatára szorulok, így mozgásszervi fogyatékoságom is fennáll. A fellebbezést P/3. szám alatt csatolom.
- 4 Budapest Főváros Kormányhivatala a T-BP-MCST-3293-4/2018. számú határozatával a fellebbezést elutasította és az elsőfokú határozatot helyben hagyta. A másodfokú hatóság kifejtette, hogy a II. fokú rehabilitációs szerv szakvéleménye szerint továbbra sem minősülök súlyosan fogyatékosnak a Fot. 23. § (1) bekezdése alapján. A másodfokú határozatot P/4. szám alatt csatolom.
- 5 A másodfokú határozat bírósági felülvizsgálata iránt közigazgatási pert indítottam a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 46.K.32.771/2017. ügyszámon és kértem a jogszabálysértő közigazgatási határozat megváltoztatását akként, hogy állapítsák meg a fogyatékosági támogatásra való jogosultságomat, mint halmozottan fogyatékos személy. A keresetemet és annak pontosítását P/5. szám alatt csatolom.
- 6 A perben kirendelt [REDACTED] által adott 29200-801/21408-8/2018. és 29200-801/21408-22/2018. számú szakvéleményeiben kifejtette, hogy az NF1 betegségem valóban fennáll, azonban az nem áll összefüggésben a mozgáskorlátozottsággal, amely megállapításra került és a mozgáskorlátozottságom nem mozgásszervi eredetű, ezért a Fot. 23. § (1) bekezdés alkalmazásában nem minősülök sem mozgásszervi, sem pedig kromoszóma-rendellenességben szenvedő fogyatékosnak. A szakvéleményt P/6. és a szakvélemény kiegészítését P/7. szám alatt csatolom.
- 7 Az [REDACTED] által lefolytatott orvosi vizsgálatok során az eljáró igazságügyi szakértők az emberi méltóságomat sértő, megalázó és lealacsonyító hozzáállást és kommunikációt tanúsítottak felém egyrészt azzal, hogy tulajdonképpen bolondnak akarnak beállítani, aki csak beképzelt magának egy súlyos betegséget, és így teljesen jól érzi magát, majd az állam ügyis eltart, másrészt azzal, hogy a személyes vizsgálatok során több alkalommal is jeleztem, hogy nagy fájdalmaim vannak, ennek ellenére, mintha tudomást sem vettek volna erről, gátlástalanul folytatták és erőltették a számomra rendkívüli módon megterhelő és egyes esetekben lehetetlen mozdulatokat. Példának okáért többször jeleztem nekik, hogy nem tudom feljebb emelni a karomat a rotátor köpeny szindrómám miatt, ennek ellenére ismétlődően utasítottak az általa meghatározott feladatok elvégzésére, sőt a fájdalmaim jelzése ellenére fizikai ráhatásukkal mozgatták a végtagjaimat. A leromlott egészségi állapotom miatt, élettársam állandó segítségére szorulok, mert önellátásra képtelen, kerekesszékbe kényszerült beteg vagyok, amely státuszomat egyebekben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 60.K.31.965/2018/28. számú jogerős ítélete meg is állapította. A szakértői vizsgálat megkezdésekor az igazságügyi szakértő közölte, hogy élettársam nem jöhet be velem, nem vehet részt a személyes vizsgálatok elvégzése során. Mivel a hallásom is sérült és egyre nehezebben kommunikálok, ezért az élettársam segítségére szorulok sok esetben az idegenekkel történő beszélgetés során is. Mindezek mellett, élettársam az életem minden területén mellettem van. Mindenhová elkísér, így a jelenlétének hiánya, már önmagában is félelmet keltett bennem, mert más orvosi vizsgálatokkal ellentétben, ezen a vizsgálaton nem lehetett mellettem. A vizsgálatok során a szakértők folyamatosan éreztették

velem az ellenszenvüket. Az interjú alkalmával olyan személyes jellegű kérdésekre kellett válaszolnom, amelyek véleményem szerint semmilyen összefüggésben nincsenek a betegséggel és a per tárgyával, ezen információknak semmilyen diagnosztikai jelentőségük sincs (iskolai végzettségem és miért csak 8 általános? gyerekkoromban összevizelem-e magamat? mikor volt gyermekkoromban a legelső vérzésem? édesanyámra vonatkozó kérdések; párkapcsolati és egyéb magánéleti kérdések, stb.). Számos kellemetlen, a tárgyhoz távolról sem kapcsolódó kérdésekre az együttműködés jegyében kellett megadnom a választ, mivel azt gondoltam, hogy ha nem válaszolok minden kérdésre a lehető legőszintebben, az ügyemre hátrányos kihatással lesz és jelen élethelyzetemben nem engedhettem meg magamnak, hogy nem működöm együtt, mivel számomra roppant fontos, sőt abszolút létkérdés ez az ügy, így a megalázó körülmények ellenére túrni voltam kénytelen. Mindezek alátámasztására P/8. szám alatt csatolom jogi képviselőm 2019. november 19-i előkészítő iratát, amelynek 19. pontja tartalmazza a kifogásaimat a szakértők eljárásával kapcsolatban és a kizárási indítványt. Hivatkozni kívánok a P/7. szám alatt csatolt kiegészítő szakvélemény 20-26. oldalaira, amelyek a vizsgálatról készült hangfelvétel leiratát tartalmazzák. Mellékelten csatolom továbbá P/9. szám alatt a [REDACTED] részére benyújtott panaszomat (kamaraí ügyiratszám: MKE-55/2019.).

- 8 A bíróság az általam benyújtott jogi, szakmai és etikai kifogások ellenére a szakvéleményt aggálymentesnek tartotta és az ítélezése alapjául elfogadta.
- 9 A bíróság a 46.K.32.771/2017/41. számú, 2019. november 22. napján kelt ítéletében a keresetemet jogerősen elutasította, egyetértve a szakvéleményben foglaltakkal. Az ítéletet P/10. szám alatt jelen beadványomhoz mellékelten csatolom.

III. JOGI INDOKOLÁS

A) Az ügy érdekében hozott bírósági döntés

- 10 A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 46.K.32.771/2017/41. számú ítélete az ügy érdekében hozott bírósági döntés, mert a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 99. § (1) bekezdése alapján, mivel a törvény nem teszi lehetővé a fellebbezést, ezért az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés kizárt, az rendes jogorvoslattal a továbbiakban nem támadható.

B) A panaszos legitimációja

- 11 Az alkotmányjogi panasz benyújtására az érintett jogosult, aki jelen ügyben a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát kérő ügyfél, vagyis kérelmezőként egyedül én, mint korábbi felperes vagyok.

C) Az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak sérelme, az ügy érdekét befolyásoló alaptörvény-ellenesség

C/1. AZ ALAPTÖRVÉNY III. CIKK (1) BEKEZDÉSÉNEK SÉRELME

- 12 **Álláspontom szerint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete sérti az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdését, amely rögzíti, hogy senkit nem lehet**

- kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani. [...] Mivel hazánkban még nem alakult ki jelentős gyakorlat e rendelkezés tárgyában, ezért az alkotmányjogi érvelés során indokolt az Európa Tanács keretében megkötött nemzetközi szerződés és gyakorlatának vizsgálata.
- 13 Az Alaptörvény hivatkozott cikke gyakorlatilag azonos az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: **EEJE**) **3. cikkével**, amely szintén kimondja, hogy senkit sem lehet kínzásnak vagy embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.
 - 14 A strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: **EJEB**) először a 33394/96. (2001.07.10.) számú, **Price v. UK** ügyben hozta összefüggésbe a fogyatékossgot és az **EEJE 3. cikkét**, majd állapította meg a jogsértést.
 - 15 Az **EJEB** megszilárdult joggyakorlata az **EEJE 3. cikkében** három szintű jogsértést vizsgál, a súlyosságuk sorrendjében ezek a következők: 1) kínzás 2) embertelen, megalázó büntetés 3) **embertelen, megalázó bánásmód**. Esetemben az utóbbi, embertelen, megalázó bánásmód történt az ítélezés alapját képező szakvéleményt megelőző igazságügyi szakértői vizsgálatok során.
 - 16 Fontos, hogy az **EJEB**, figyelemmel az Európai Unió Bírósága és más regionális emberi jogi bíróságok gyakorlatára, az **EEJE 3. cikkét** már nem csak a büntetőeljárásokkal, a kényszerintézkedésekkel és büntetésekkel összefüggésben alkalmazza, hanem a tág értelemben vett igazságszolgáltatás során is. Az igazságszolgáltatás egyik ága pedig a polgári peres ítélezés, amelynek a részét képezi a tényállás tisztázása (a bizonyítás), amelynek egyik leggyakrabban használt eszköze a szakértő, a közreműködésével nyert bizonyíték pedig a szakvélemény.
 - 17 Az **EJEB** szerint a legenyhébb szenvedést okozó, megalázó bánásmód körébe tartozó magatartás az áldozat saját és/vagy mások szemében történő lealacsonyításában vagy megszegyenyítésében megnyilvánuló lelki gyötrelmet okoz. Az **EJEB** jogértelmezése szerint az **EEJE 3. cikk** alkalmazásához szükséges a **testi-lelki szenvedésnek van egy minimális szintje**. Ha ez megvalósult, akkor a bíróság vizsgálni fogja, hogy az adott magatartás beletartozik-e a megalázó, embertelen bánásmód vagy büntetés, illetőleg a kínzás fogalomkörébe. Az **EJEB** több alkalommal alapelveként mondta ki, hogy a **3. cikk alkalmazása során a körülmények figyelembe vétele mindig relatív**, az **EEJE** megsértésének megállapításához szükséges a bánásmód időtartamának, annak testi-lelki hatásainak, az áldozat nemének – életkorának – egészségügyi állapotának vizsgálata, akként, hogy a lealacsonyítás, kisebbségi érzés kialakítása akár mások, akár az áldozat saját szemében megvalósulhat.
 - 18 Az **EEJE 3. cikk** és az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében deklarált tilalom célja az emberi méltóság, valamint az egyén fizikai és lelki sérthetlenségének védelme.
 - 19 **Álláspontom szerint az igazságügyi szakértők személyes vizsgálata, mint a bizonyításon keresztül érvényesülő igazságszolgáltatási résztevékenység során a**

szakértők megsértették az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdését, amikor kerekesszékre kényszerült, önellátásra képtelen nő létemre, nem engedték a vizsgálatokon részt venni az élettársamat, ezzel lehetetlenné téve számomra a mozgást és elnehezíteni a hallókészülékem miatt az élőbeszéd megértését, amikor olyan a legbensőbb és amúgy a perbeli szakkérdések tisztázásához nem szükséges témákról faggattak, amikor hisztérikána, gyakorlatilag bolondnak próbáltak beállítani, aki 10 éve – a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció ellenére - csak tettei, hogy egy gyógyíthatatlan betegségben szenved, amikor fizikai ráhatásukkal is kényszerítettek arra, hogy a számukra folyamatosan jelzett nagy fájdalmaim ellenére folytassam a végtagjaim mozgatását. E körülmények komoly és közvetlen félelmet keltettek bennem, rendkívüli módon megalázóan éreztem az egész vizsgálatosorozatot és az orvosok ellenszenvét, azt, hogy a vizsgálatok alatt élettársam nélkül, kiszolgáltatott helyzetben voltam. Ennek ellenére, mivel tudtam, hogy a szakértőn múlik az ügyem kimenetele, tűrtem és együttműködtem, de a szakértői bizottság által rám helyezett nyomás már-már elviselhetetlen volt az alapbetegségem pszichés feldolgozása mellett.

- 20 A fentiek a legszigorúbb elbírálás esetén is elérik az EJEB által megkövetelt minimális testi-lelki fájdalom, szenvedés szintjét, amelyet a fogyatékoság és így a társadalomból való kirekesztettség súlyosít. Álláspontom szerint a megalázó bánásmód fogalomkörébe a fenti eljárás, amelyben én már nem, mint az eljárás alanya, hanem mint a tárgya vettem részt, kétséget kizáróan beletartozik. Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének ilyen ügyekben történő alkalmazhatóságával legjobb tudomásom szerint a T. Alkotmánybíróság még nem foglalkozott, ebből következően a kérdés vizsgálata – mivel egy emberi jog új aspektusát veszi górcső alá – alkotmányjogi szempontból mindenképpen jelentős.

C/2. AZ ALAPTÖRVÉNY XV. CIKK (1) BEKEZDÉSÉNEK SÉRELME

- 21 Álláspontom szerint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság támadott ítélete beleütközik az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében deklarált általános jogegyenlőségi szabályba, amely szerint a törvény előtt mindenki egyenlő.
- 22 A Fot. miniszteri indokolása szerint a fogyatékos személyek esetében hátrányaik kompenzálásával a társadalom legfőbb célja az, hogy hozzájáruljon esélyeik kiegyenlítéséhez. A fogyatékosági támogatásról szóló jogszabályok megalkotásával az állam az érintettek esélyegyenlőségét kívánta elősegíteni, vagyis a támogatás az objektív hátrányok mérséklését célozza.
- 23 Az általános jogegyenlőségi szabály helyes értelmezéséhez nélkülözhetetlen a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó fakultatív jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény (a továbbiakban: CRPD Egyezmény), amelynek a nemzetállamok mellett már az Európai Unió is tagja.
- 24 A CRPD Egyezmény 1. cikke kimondja, hogy az Egyezmény célja valamennyi emberi jog és alapvető szabadság teljes és egyenlő gyakorlásának előmozdítása, védelme és biztosítása valamennyi fogyatékosággal élő személy számára. E cikk rögzíti továbbá, hogy **fogyatékosággal élő személy** minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

- 25 A CRPD Egyezmény 2. cikke szerint „a fogyatékoság alapján történő hátrányos megkülönböztetés” a fogyatékoságon alapuló bármilyen különbségtételt, kizárást vagy korlátozást jelent, amelynek célja vagy hatása valamennyi emberi jog és alapvető szabadság másokkal azonos alapon történő elismerésének, élvezetének, vagy gyakorlásának csorbítása vagy semmibe vétele a politikai, a gazdasági, a szociális, a kulturális, a civil élet terén, vagy bármely egyéb területen. Ez a hátrányos megkülönböztetés minden formáját magában foglalja, egyebek között az ésszerű alkalmazkodás megtagadását is.
- 26 A CRPD Egyezmény a magyar Alaptörvénynél jóval tágabb értelemben használja a fogyatékos személy és a fogyatékoságon alapuló diszkrimináció fogalmát, amelynek mind a részes állam által alkotott jogszabályokban, mind pedig a T. Alkotmánybíróság jogértelmezésében tükröződnie kell. A CRPD Egyezmény alkalmazásakor függetlenül a Fot. és a R. szabályaitól én is fogyatékos személynek minősülök, mert évek óta a diagnosztizált NF1 betegségem miatt fizikailag korlátozva élem a mindennapjaimat és ezen állapotomból kifolyóan nem tudok a társadalom hasznára lenni más, egészséges emberekkel ellentétben. Mivel fogyatékos személy vagyok, ezért jóval érzékenyebb társadalmi csoporthoz tartozom, mint az egészséges emberek, így már a kevésbé súlyos jogsértés is jelentős hátrányokat okozhat a számomra, nemhogy a jelen ügyben kifogásolt támogatási rendszerből való kizárás.
- 27 A CRPD Egyezmény 3. cikke alapelveként határozza meg az a) pontban az emberi méltóságot, a b) pontban a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, míg az e) pontban az esélyegyenlőséget.
- 28 Ügyemben rendkívül fontos szabályozást tartalmaz a CRPD Egyezmény 4. cikk 1. pontja, amikor deklarálja, hogy „A részes államok [így Magyarország is] kötelezettséget vállalnak arra, hogy biztosítják és elősegítik valamennyi alapvető emberi jog és szabadság teljes megvalósulását valamennyi fogyatékosággal élő személy számára, a fogyatékoság alapján történő bármiféle hátrányos megkülönböztetés nélkül.” Ennek érdekében a részes államok megtesznek minden szükséges jogalkotási, közigazgatási és egyéb intézkedést.
- 29 A CRPD Egyezmény 5. cikk 1. pontja pedig expressis verbis is tilalmazza a törvény előtti egyenlőség megsértését, míg a 2. pontja a hátrányos megkülönböztetést.
- 30 A fentiekre tekintettel, a támadott magyar jogszabályi rendelkezések álláspontom szerint nem elégítik ki a CRPD Egyezmény 4-5. cikkében foglalt nemzetközi jogi követelményeket, amikor önkényesen különböztetnek a mozgáskorlátozott betegek között aszerint, hogy az állapotuk mozgásszervi vagy más eredetű betegségből származik.
- 31 Az EEJE nem definiálja a fogyatékoság fogalmát, az EJE pedig elsődlegesen az EEJE 14. cikk szerinti egyéb helyzetbe sorolja, és diszkriminációs alapon vizsgálja, figyelemmel a 12. Kiegészítő Jegyzőkönyvben foglaltakra.
- 32 Az EJE joggyakorlatából kiemelést érdemel a 13444/04. számú, 2009. április 30. napján hozott ítélet a *Glor v. Switzerland*-ügyben, valamint a legfrissebb ismert határozatok közül a 23682/13. számú, 2016. március 22. napján hozott döntés a

Guberina v. Croatia-ügyben. Utóbbi esetben az EJEB azért állapította meg az EEJE 14. cikkének sérelmét, mert az adójogszabályok túlzottan megszorító és mechanikus értelmezése, alkalmazása miatt a panaszost egyéb helyzete szerint hátrányosan megkülönböztették.

- 33 A 462/B/2002. AB határozat kifejezetten a fogyatékosági támogatásokkal összefüggésben rámutatott arra is, hogy **a megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként – egyenlő méltóságú személyként – kell kezelnie, vagyis az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba.**
- 34 A 61/1992. (XI. 20.) AB határozat kimondta, hogy „a jogegyenlőség lényege, hogy az állam, mint közhatalom, s mint jogalkotó köteles egyenlő elbánást biztosítani a területén tartózkodó minden személy számára. Ebben az összefüggésben nem tehet különbséget közöttük faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.” E határozatában a T. Alkotmánybíróság rögzítette továbbá, hogy „**az Alkotmányban foglalt tilalom nem csak az emberi, illetve az alapvető állampolgári jogokra irányadó, hanem e tilalom – amennyiben a különbségtétel sérti az emberi méltósághoz való jogot – kiterjed az egész jogrendszerre, ideértve azokat a jogokat is, amelyek nem tartoznak az emberi jogok, illetőleg az alapvető állampolgári jogok közé.**”
- 35 A T. Alkotmánybíróság ezzel elhatárolta az általános jogegyenlőségi szabályt a megkülönböztetésnek attól az esetétől, amelynek során a megkülönböztetés alapvető jogot érint. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése, mint általános jogegyenlőségi szabály és (2) bekezdése, mint alapvető jogot érintő hátrányos megkülönböztetés tilalma is e különbségtételhez igazodik. Ha az állított hátrányos megkülönböztetésnek van alapjogi vonatkozása, annak alkotmányosságát a XV. cikk (2) bekezdése szerint kell értékelni, míg ha ilyen alapjogi vonatkozás nem merül fel, akkor a XV. cikk (1) bekezdésében foglalt általános jogegyenlőségi szabály szerint kell vizsgálni a megkülönböztetést.
- 36 Az én esetemben azért fontos ez, mert a T. Alkotmánybíróság 28/2015. (IX. 24.) AB határozatban és az 1/2018. (IV. 6.) AB határozatban is megjelenő töretlen jogértelmezése szerint **az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése elsődlegesen nem alapjogként, hanem államcélként határozza meg a fogyatékos személyek állami támogatását.** Az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésében deklarált támogatáshoz való jogból és a XIX. cikk (4) bekezdésében meghatározott nyugdíj jogosultságból pedig nem vezethető le olyan alkotmányos követelmény, amely az ebben a körben amúgy széles mérlegelési kompetenciával rendelkező jogalkotó számára meghatározná a fogyatékoság minősítésének feltételeit. **Dr. Dienes-Oehm Egon és Dr. Stumpf István alkotmánybírók 1/2018. (IV. 6.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolása szerint alaptörvényi háttérrel rendelkező jogosultságot érintő alaptörvény-ellenes megkülönböztetés ebben az esetben csak az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján vezethető le.**
- 37 A T. Alkotmánybíróság az 1/2018. (IV. 6.) AB határozatában már megállapította, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában nem minősíthető alkotmányellenesnek az, hogy a jogalkotó a Fot. és az R. támadott rendelkezéseiben a súlyos fogyatékosághoz, a nagyfokú fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodáshoz köti a fogyatékoság fogalmát. Ez ugyanis orvosi

szakkérdés, amely nem tartozik sem a rendes bíróság, sem a T. Alkotmánybíróság jogkörébe. E határozatában nem találta alkotmány sértőnek a jogi szabályozást az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése alapján sem.

- 38 **Álláspontom szerint – egyezően az 1/2018. (IV. 6.) AB határozathoz Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleményével – a T. Alkotmánybíróság kontrollja nem volt teljes körű a témában, ezért az egyedi normakontrollnak az ügyemben az alábbi érvelésre figyelemmel helye van.**
- 39 **Leszögezhetjük, hogy az Alaptörvény a fogyatékosági támogatás megítélésének mikénti feltételei meghatározásához nem fűz az alapjogi katalógusban szereplő alapvető emberi jogot vagy szabadságot, így a támadott jogszabályok alkotmányossága az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján vizsgálendő.**
- 40 **Ha a megkülönböztetés nem alapvető emberi jog tekintetében történt, a T. Alkotmánybíróság a 30/1997. (IV. 29.) AB határozat óta akkor tekinti alaptörvény-ellenesnek, ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos szabályozási kör alá vont jogalanyok között. Ugyanakkor, ha a megkülönböztetés az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésén alapul, akkor az általános egyenlőségi szabályhoz képest szigorúbb vizsgálatot követel.**
- 41 **A 14/2014. (V. 13.) AB határozat szerint az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes.**
- 42 **Álláspontom szerint esetemben az egymással összehasonlítható helyzetben lévő személyek csoportja a mozgáskorlátozottsággal élő emberek köre, hiszen ők azonos helyzetben vannak. A mozgáskorlátozott emberek között pedig a Fot. 23. § (1) bekezdés e) és h) pontja, valamint a R. 1. § (5) bekezdés c) és (8) bekezdése aszerint tesz különbséget, hogy a mozgáskorlátozottságuk mozgásszervi eredetű vagy más, hiszen előbbiek számára megadja a fogyatékos státuszt és az ezzel járó támogatást, míg utóbbiak számára nem.**
- 43 **Az 553/B/1994. AB határozat is kiemelte, hogy az Alkotmányból nem következik, hogy a jogegyenlőség biztosítása a különböző hátrányos csoportok számára azonos és teljesen egyenlő támogatást jelent.**
- 44 **Azonban ez a jogértelmezés biztosan nem jelentheti azt, hogy a homogén csoporthoz tartozó egyes beteg embereket a szociális rendszer és a jog egyszerűen kizár mindenféle támogatási formából, márpedig esetemben sajnálatos módon ez történt.**
- 45 **A támadott és hatályos jogszabályi rendelkezések, illetőleg a szociális ellátórendszer hiányosságai miatt – függetlenül attól, hogy milyen eredetű – 0-24 órás felügyeletet igénylő, kerekesszékekben ülő vagy ágyban fekvő, magatehetetlen beteg ember létemre, nem részesülhetek semmilyen állami támogatásban. Ez a kirekesztettség és a vélt igazam érvényesítése során a hatóságoktól, a szakértőktől és a bíróságtól kapott megalázó támadások, lekezelő bánásmód, egyértelműen már önmagában is sérti az emberi méltóságot és az Alaptörvény**

XIX. cikk (1) bekezdéséből fakadó szociális támogatáshoz való jogomat. Itt kívánom megjegyezni továbbá, hogy az állami támogatási rendszer felülvizsgálata azért is kiemelt jelentőségű, mert a hozzám hasonló beteg emberek, akik munkaképességük hiányában a szociális ellátórendszer segítségére szorulnak, egyszerű léte és megélhetése függ attól, hogy valamilyen fogyatékosági támogatásban részesülnek-e vagy sem.

- 46 Álláspontom szerint nincs olyan a tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indok, amely igazolhatná annak a megkülönböztetésnek az alkotmányosságát, amely mozgáskorlátozott és mozgáskorlátozott között fennáll, abból a szempontból, hogy a mozgáskorlátozottsága mozgásszervi vagy más eredetű. Ebből kifolyóan a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete sérti a törvény előtti egyenlőség Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, mivel az amúgy alkotmányjogi szempontból hiányos Fot. és R. alkalmazásával, indokolatlanul utasította el a keresetemet.
- 47 A T. Alkotmánybíróság az 1/2018. (IV. 6.) AB határozatában megállapította, hogy az Országgyűlés az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésével összhangban álló jogalkotás megvalósítása során a XV. cikk (5) bekezdését sértő, mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azzal, hogy nem szabályozta a közlekedőképességükben a mozgásszervi fogyatékosokkal azonos mértékben, de nem mozgásszervi betegségből eredően korlátozott személyek támogatását, ezért a T. Alkotmánybíróság felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2018. december 31. napjáig tegyen eleget.
- 48 A magyar parlament sajnálatos módon a mai napig nem tett eleget e feladatának és e mulasztásért ugyan csak politikai felelősséggel tartozik, ennek ellenére a törvény előtti egyenlőség elvének megsértésekor nem hagyható figyelmen kívül.
- 49 Álláspontom szerint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, mivel az ítéletét az általános jogegyenlőségi szabályba ütköző Fot. 23. § (1) bekezdés e) és h) pontjára, valamint a R. 1. § (5) bekezdés c) pontjára és (8) bekezdésére alapította, így az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása a bíróság ítéletét érdemben befolyásoló alkotmányvétségnek tekintendő.
- 50 Ha ugyanis a jogalkotó eleget tett volna a fenti alkotmányos kötelezettségének és megteremti a hozzám hasonló betegek számára is a fogyatékosági támogatás valamilyen formájának igénylését, úgy az rám nézve kedvezőbb határozatot eredményezett volna.
- 51 A fentiek mellett, ugyan nem jogszabály, de hivatkozni kívánok az Országos Fogyatékosügyi Programról (2015-2025) szóló 15/2015. (IV. 7.) OGY határozatra, amely a Fot. és a CRPD Egyezmény vívmányai mellett alapvető célként tűzte ki a jogalkotó és jogalkalmazó szervek elé a fogyatékosok esélyegyenlőségének minél teljesebb körű megteremtését.

C/3. A XIX. CIKK (1) BEKEZDÉSÉNEK SÉRELME

- 52 Dr. Pokol Béla alkotmánybíró 1/2018. (IV. 6.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indoklására és az EJEJ joggyakorlatára figyelemmel, álláspontom szerint meg kell vizsgálni az ügyemet abból a szempontból is, hogy az alapvető jog korlátozása a Fot. és a R. szabályaiban alkotmány-konform módon történt-e.

- 53 Az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdés második mondata a szociális biztonság megteremtése, mint államcél rögzítése után, a második mondatában a kiemelt hét személyi kör számára rögzíti a szociális támogatáshoz való jogot, amikor rögzíti, hogy anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.
- 54 Mivel az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdés második mondata a fogyatékosok, sőt a fogyatékosnak nem minősíthető betegségben szenvedők számára is támogatási jogosultságra vonatkozó alapvető jogot adott, akkor bár a fogyatékoság mértéke és más különbségei (például a rehabilitálhatóság) alapján differenciálhat a törvényalkotó, de valamilyen mértékű támogatást mindenképpen biztosítani kell a kiemelt körhöz tartozóknak ahhoz, hogy a T. Alkotmánybíróság felülvizsgálata ezt az Alaptörvénnyel összhangban állónak minősítse.
- 55 A XIX. cikk (1) bekezdés második mondatának fenti értelmezése, bár megengedi a különbségtételt az említett hét személyi körön belül, de a szociális támogatásból való kizárásig nem mehet el ez a különbségtétel egyetlen körön belüli taggal szemben sem, márpedig az én esetemben sajnálatos módon éppen erről van szó, hogy mivel a Fot. és a R. által támasztott előfeltételeknek formálisan nem felelek meg, így gyakorlatilag a jelenlegi magyarországi szociális ellátórendszeren kívülre kerültem és saját jogon nem részesülök még egy minimális állami támogatásban sem.
- 56 Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Ez a szabály a jogkorlátozási-, vagyis az ún. szükségességi-arányossági teszt alkotmányos megfogalmazása.
- 57 Figyelemmel arra, hogy e pontban a szociális támogatáshoz való alapvető jogomról van szó, ahhoz, hogy a T. Alkotmánybíróság meg tudja vizsgálni a bírósági eljárásban alkalmazott Fot. 23. § (1) bekezdés a) – h) pont és a R. 1. § (1) - (8) bekezdés alkotmányosságát, a szükségességi-arányossági tesztet kell elvégeznie.
- 58 Álláspontom szerint a szociális támogatáshoz való jogom jogszabályi korlátozása már a szükségességen elbukik, mivel nincs olyan másik alapvető jog vagy alkotmányos érték, amely kényszerítő okként felhívható lenne a szociális támogatáshoz való alapjogommal szemben. Legfeljebb elvont értéknek az állami költségvetés védelmét, mint közérdeket tudom elképzelni, de ez a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban felállított sorrendben egy rendkívül gyenge kényszerítő ok a jogalkotó kezében. A szóban forgó emberi jogom ugyan nem korlátozhatatlan, de a jogkorlátozás nem terjedhet odáig, hogy a szabályozás teljesen kizár a fogyatékosági támogatások köréből. A Fot. és a R. által alkalmazott jogkorlátozás ráadásul nem a legkevesbé korlátozó intézkedés, mert annak csak akkor felelhetne meg a jogi szabályozás, ha – élve az állam számára biztosított tág mérlegelési kompetenciával – a hozzám hasonló helyzetben lévő fogyatékosok számára, ha nem is azonos, de legalább valamilyen mértékű ellátást biztosítana. A fogyatékosági támogatásból való kizárás, pedig egyértelműen alkalmatlan eszköz a fenti elvont érték (közérdek) védelme céljából. A támogatásból történő

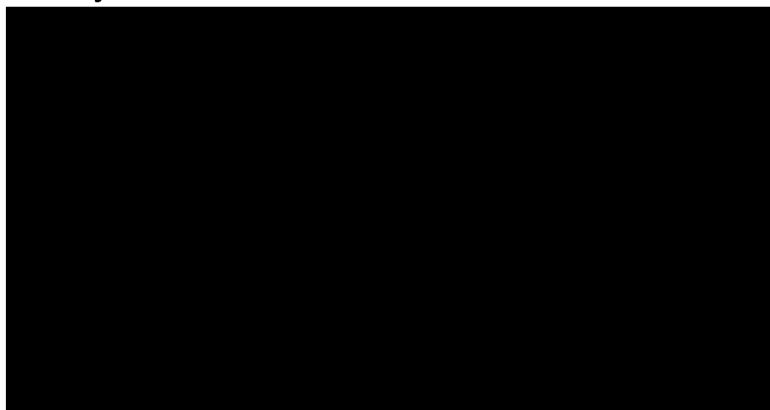
teljes kizárás pedig a szociális támogatáshoz való alapvető jogom lényeges tartalmát tulajdonképpen kiüresíti.

- 59 Mindezekre figyelemmel, álláspontom szerint a Fot. és a R. támadott rendelkezései alkotmányellenesek, mert szükségtelenül és aránytalanul korlátozzák a szociális támogatáshoz való alapvető emberi jogomat.

IV. ZÁRÓ RÉSZ

- 59 Jelen beadvánnyal akként nyilatkozom az Abtv. 31. §-a alapján, hogy az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésére, XV. cikk (1) bekezdésére és XIX. cikk (1) bekezdésére alapított alaptörvény-ellenesség miatt a Fot. 23. § (1) bekezdés, illetve a R. 1. §-a tárgyában ügy még nem volt a T. Alkotmánybíróság előtt.
- 60 Az Abtv. 54. § (1) bekezdése alapján az alkotmánybírósági eljárás illetékmentes, erre tekintettel eljárási illetéket nem róttam le.
- 61 Nyilatkozom, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 46.K.32.771/2017/41. számú ítéletét 2019. december 09. napján vettem kézhez úgy, hogy azt meghatalmazott jogi képviselőm letöltötte a Cégkapujáról.
- 62 Tájékoztatom a T. Alkotmánybíróságot, hogy ügyemben jelenleg nincs folyamatban sem felülvizsgálati eljárás, sem jogorvoslat a törvényesség érdekében, sem pedig perújítás.
- 63 Az Abtv. 52. § (5) bekezdésére, valamint 57. § (1a) bekezdésére, illetőleg az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel akként nyilatkozom, hogy a jelen ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványomban szereplő személyes adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

Budapest, 2020. március 26.

Melléklet:

- P/1.: ügyvédi meghatalmazás
- P/2.: elsőfokú hatósági határozat
- P/3.: fellebbezés
- P/4.: másodfokú hatósági határozat
- P/5.: keresetlevél és keresetpontosítás
- P/6.: szakvélemény
- P/7.: szakvélemény-kiegészítés
- P/8.: előkészítő irat
- P/9.: etikai panasz
- P/10.: ítélet